

Muistio, Pajulehdontien katselmus 14.11.2023

Läsnä Ilkka Myllyoja, ELY-keskus, vesitalousasiantuntija
Niklas Lindeman, ELY-keskus, vesitalousasiantuntija
Marika Karulinna, Mynämäen ympäristönsuojelu (Rusko)
Heikki Enqvist, Pajulehdontie 5
Päivi Enqvist, Pajulehdontie 5
Toni Enqvist, Pajulehdontie 5
Mika Stenius, Pajulehdontie 9
Jussi Isotalo, Keskitalo
Timo Isotalo, Keskitalo
Kai Lahdenranta, Pajulehdontie 3
Aila Lahdenranta, Pajulehdontie 3

Kokous on kutsuttu koolle alueen kuivatukseen liittyen. Sekä ELY-keskuksen että kunnan ympäristönsuojelun viranhaltijat ovat vaihtuneet, joten asianosaisten kanssa haluttiin keskustella, sekä tutustua alueeseen ja tilanteeseen paikan päällä. Koollekutsujana toimi ELY-keskuksen Niklas Lindeman. Muistion kirjasi ympäristösihteeri Marika Karulinna.

Tausta ja osapuolet:

- Pajulehdontie 3, Kai ja Aila Lahdenranta, ovat asuneet kiinteistöllään 1970-luvulta alkaen.
- Pajulehdontie 5, Toni Enqvist on ostanut ja kunnostanut kiinteistön ~2010
- Mika Stenius on ostanut kiinteistön Pajulehdontie 9, sekä kiinteistön vuonna 2005. Heti kaupan jälkeen Stenius on alkanut rakentaa maanrakennusyritykselleen varikkoa, sekä hieman myöhemmin uuden tieyhteyden kiinteistölleen pellonpiennar kautta, Pajulehdontie 3:n ja 5:n länsipuolitse.
- Kaharintie on Ruskon kunnan puolella ELY-keskuksen ylläpitämä maantie, ja Turun puolella Turun kaupungin katu. Molempiin kuuluu tie-/katualue, 20 m tien keskilinjasta, johon sisältyy tien kuivattamiseen vaaditut ojat. Liittymän rakentaminen vaatii tienpitäjältä liittymäluvan, ja veden johtaminen näihin ojiin tienpitäjän luvan tai viranomaispäätöksen. Tien kuivattaminen ei saa vaarantua muiden vesien johtamisen vuoksi.
- Pajulehdontie on yksityistie, jolla ei ole järjestäytynyttä tiekuntaa. Tiekuunnan tehtäviin kuuluu tyypillisesti myös tiealueella sijaitsevien ojien kunnossapito. Pajulehdontie sijaitsee Turun puolella kuntarajaa. Steniuksella ei ole enää Jussi Ylitalon mukaan tieoikeutta Pajulehdontiehen.
- Keskitalon kiinteistö sijaitsee Pajulehdontien itäpuolella Turussa. Kiinteistö on kuolinpesän hallussa.
- Alue kuuluu Karhulan asuinalueen kuivatusyhteisöön (Ojitusyhteisö 2711ATu1). Tämän yhteisön tehtävänä on kunnossapitää alueen kuivatukseen tarvittava ojaverkosto

Arkistonumero

Digitointiorganisaatio

Digitointipäivämäärä

ELY-keskus

Hankkeen nimi

Hankkeen nimi ympäristöhallinnon tietojärjestelmässä

Kunta

Rakenteen id Vestyssä

Rakenteen tyyppi

Toimitusnumero

Vesistöalueen nimi

Vesistöalueen tunnus

VAR

Heinäkuuta 3, 2017

VARy

Karhulan as.al. kuivatus

Karhulan as. al. kuivatus

Rusko

151629

Ojat

2711ATu1

Raisiojoen va

82.047

Alueen kaavoitus ja muu alueiden käytön suunnittelu

- Alueeseen vaikuttaa välillisesti sekä Turun yleiskaava, Turun yleiskaavaluonnos 2029, ja suoraan Etelä- Ruskon yleiskaava, jossa alue on merkitty asuinpienalojen korttelialueeksi. Yleiskaavat ovat ohjeellisia, ja mm. lopulliset tonttijärjestelyt ja hulevesiratkaisut määrätään asemakaavoissa. Asemakaavaa Pajulehdontien alueella ei ole.
- Alue kuuluu väestörakenteen perusteella taajamaan (ns. YKR-taajama).
- Turun vesihuollon toiminta-alue ulottuu Kaharintien pohjoispuolella kuntarajaan asti
- Ruskon vesihuollon kehittämissuunnitelmassa vastaavat alueet on linjattu vesihuollon kannalta tarpeelliseksi liitosalueiksi, ja Kaharintien varren viemärointiin on varauduttu.

Asiaan liittyvät käsittelyt ja tehdyt päätökset

- Terveyslautakunta on päättänyt 8.6.1978 nykyisen kaltaisesta jätevesijärjestelystä, 3-osastoinen sakokaivo josta vedet avo-ojaan, ja todennut, että haittojen ilmetessä tullaan vaatimaan pienpuhdistamo
- Steniuksen ja Enqvistin aitojen rakentamista on käsitelty vuosina 2013-2016. Aitarakenteissa on käytetty mahdollisesti ympäristölle haitallisilla aineilla käsiteltyjä puutolppia. Asia on Turun hallinto-oikeudesta palautettu rakennus- ja ympäristölautakunnan käsittelyyn. **Asia ei liity vesien johtamiseen alueella.**
- Steniuksen maanrakennusyrityksen toimintaa ja sen luvanvaraisuutta alueella on selvitelty vuosina 2011-2017 hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa asti. KHO:n ratkaisussa valitukset hylättiin, ja todettiin, että Vaasan Hallinto-oikeuden ratkaisu, valitusten hylkääminen, oli oikea ratkaisu. **Toiminnalle ei tarvita ympäristölupaa. Asia ei suoranaisesti liity vesien johtamiseen alueella.**
- Kokoojakaivoon liittyen asioita on käsitelty useasti.

- 2011 Ruskon kaavoitus- ja rakennuslautakunta on 13.10.2011 §96 ja 97, 22.9.2011 pidetyn katselmuksen jälkeen Pekka Savolaisen aloitteesta (Enqvistin kiinteistön ent. om.) käsitellyt tulvimishaittaa, ja tehnyt päätökset, joissa mm. linjataan, että **kokoojakaivoon ei saa johtaa ojavesiä**, ja kustannusosituksen vuoksi asiasta **pitää järjestää ojitustoimitus**. Lisäksi on päätetty, että kolmanteen sakokaivoihin johdetut hulevedet eivät saa aiheuttaa haittaa sakokaivojen toiminnalle, ja kiinteistöjen jätevesien käsittely tulee hoitaa hajajätevesiasetuksen mukaisesti tai **ne tulee liittää viemäriin 13.3.2016 mennessä. VHO on hylännyt valitukset, joten päätös on lainvoimainen**. Oikeus jätevesien johtamiseen kiinteistöiltä Pajulehdontie 3 ja 5 yhä nykyisinkin käytössä olevalla tavalla kokoojakaivoon on todettu ratkaisussa.
- Ruskon kaavoitus ja rakennuslautakunta 20.11.2014 on todennut Enqvistin vaatimukseen Lahdenrannan jv-putken poistosta kokoojakaivosta, että oikeus johtaa jätevedet kokoojakaivoon on todettu hallinto-oikeuden em. ratkaisussa. Lautakunta on kuitenkin velvoittanut Lahdenrantaa järjestämään jätevesien käsittelyn siten, että jätevedet eivät aiheuta haittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa. 2017 Lahdenrannan jätevesien johtamisesta on annettu aiemman käsittelyn päätteeksi Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 12.10.2017, jossa Hallinto-Oikeuden ratkaisu 3.3.2016 jätettiin voimaan. Hallinto-oikeus on puolestaan päätöksessään jättänyt tutkimatta Karhulan ojan kunnossapitoa koskevan osion, sillä Karhulanojaa koskevista asioista tulee järjestää ojitustoimitus. Tutkituilta osin valitus on hylätty, eli **tulee noudattaa rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöstä 20.11.2014**. Lahdenranta on asentanut padotusventtiilin ja hälytysjärjestelmän, ja niiden toimivuus on testattu viranhaltijoiden läsnäollessa.
- Pajulehdontiellä on järjestetty tarkastus 3.5.2018. Tarkastuksesta on ympäristösihteerin kirjaama muistio.
- Ruskon kaavoitus- ja rakennuslautakunnalle osoitettu hakemus rajaojan avaamista koskien. 2018 Asiakirjat on siirretty toimivaltaiselle viranomaiselle, Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, joka on puolestaan palauttanut asiakirjat Kai Lahdenrannalle, ja ohjeistanut hakemaan ojitustoimitusta. Lisäksi on kerrottu, että ojituksesta tulee olla suunnitelma.
- Enqvist on tehnyt vuonna 2020 Ruskon rakennus- ja ympäristölautakunnalle hakemuksen jätevesien johtamiseksi toisen ojaan, Pajulehdontien puolelle. Hakemus on siirretty Turun ympäristönsuojelun käsittelyyn, sillä oja, johon vesiä halutaan johtaa, sijaitsee Turun puolella.
- Stenius on hakenut suunnittelutarveratkaisua Pajulehdontie 9:lle. Asia on parhaillaan Korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä. Alueelle rakentaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua tai kaavoitusta mm. väestörakenteen kehittymisen vuoksi, mutta hulevesiin ja ojitukseen liittyviltä osin asia voidaan ratkaista ennen KHO:n päätöstä.
- Lisäksi asiaa sivuten on tehty tutkintapyyntöjä ja rikosilmoituksia.

Katselmuksen kulku

Esittäydettiin ja kirjattiin läsnäolijat.

Asukkaat eivät ole asian käsittelyn vaatimassa keskusteluyhteydessä keskenään, joten päätettiin pilkkoa asioiden käsittelyä asianosaisten välillä. Viranomaisten läsnäollessa vedet virtasivat kaikissa ojissa ja putkissa oikeisiin suuntiin edellisten päivien sateista huolimatta. Ojissa oli vettä, mutta selkeitä tulvakohtia ei ollut havaittavissa. Ojat ovat kauttaaltaan rehevöityneet ja pusikoituneet.

Asia 1: Rajaoja ja alueen vesien johtaminen Enqvistin ja Lahdenrannan kiinteistöjen välillä

Esiin tuotuja seikkoja (osallisina Enqvistit ja Stenius, ELY ja YS)

Enqvistin mukaan Lahdenrannan hulevedet johdetaan kokoojakaivoon. Lahdenranta sanoo, että ne menevät nurmikolle. Enqvistin kokoojakaivo on Lahdenrannan purun alapuolella, mikä aiheuttaa sen, että veden noustessa Lahdenrannan hälytysjärjestelmä ja padotusventtiili ei vielä aktivoidu, jolloin ollaan tilanteessa, jossa Enqvist ei voi käyttää talossa vettä, kun tulvii, mutta ei vaikuta vielä Lahdenrantaan. Asianosaisten mukaan kokoojakaivosta on pumpattu vettä mm. palokunnan toimesta, ja ympäristössä on ollut ulosteita ja vessapaperin riekaleita. Steniuksella suunnittelutarveratkaisu, uusi halli, johon on jo suunniteltu viemäröintiratkaisuksi paineviemäri Punatorpankadulle, Turun puolelle.

Esiin tuotuja seikkoja (osallisina Lahdenrannat ja Isotalot, ELY ja YS)

Hulevesien nousu johtuu lahdenrannan mukaan siitä, että Karhulanojan veden pinta nousee samalle tasolle kokoojakaivo kanssa. Lahdenranta toi esille, että hän on toteuttanut vaaditut muutokset ja hälytysjärjestelmä on testattu. Jätevedet on johdettu kokoojakaivoon jo kauan. Steniuksen tie tehty 2005, padottaa varmasti pintavesiä. Steniuksella ei ole enää oikeutta Pajulehdontiehen. Pajulehdontien länsipuolen oja on tukittu tonttiliittymän kohdalta. Lahdenranta on johtanut putkella Pajulehdontien ali Isotalon luvalla.

Kaikki viittaa siihen, että sekä jätevesien että hulevesien johtaminen on hoidettu tavalla, joka ei täytä turvalliselle ja terveelliselle asuinympäristölle asetettuja vaatimuksia. Nykyiset sakokaivoratkaisut eivät täytä nykyisen jätevesilainsäädännön puhdistusvaatimuksia, eivätkä ole lain tarkoittama käsittelyjärjestelmä. Ratkaisuksi ehdotetaan:

Jätevedet

Edellä mainittuihin päätöksiin viitaten kokoojakaivoon ei tulisi johtaa oja- tai hulevesiä, ainoastaan jätevedet molemmista kiinteistöistä. Hulevesiä ei tule myöskään johtaa sakokaivojärjestelmiin, vaan ne tulee ensisijaisesti imeyttää maahan tai viivyttaa kiinteistöllä.

Koska alue on väestötiheyden perusteella taajamaa, ja jätevesien käsittely kiinteistöillä on aiheuttanut ongelmia, kaikki alueen kiinteistöt tulee liittää kunnalliseen viemäriin.

Pinta- ja hulevedet

Alue on tasaista, mutta laskee luontaisesti loivasti kohti länttä. Pintavesien luonnollinen kulku on kuitenkin estynyt Steniuksen kiinteistölle Pellonpiennar rakennetun tien johdosta. Esimerkiksi keväisten sulamisvesien aiheuttaman tulvimisen yhteydessä Karhulanojan pinta voi nousta niin korkealle, että Karhulanojasta virtaa vettä kokoojakaivoon ja kiinteistöille jätevesien johtamiseen tarkoitettua putkea pitkin.

Pohjois-eteläsuuntaisesta avo-ojasta kiinteistöjen Pellonpiennar (4:393), Jakola (4:78) ja Pajulehto (4:86) rajalla suositellaan avattavaksi rummulla yhteys Pellonpiennar -tilan länsipuolelle, josta suositellaan kunnostettavaksi avo-oja tilalle Syrjänen (4:174) johtavan tilustien reunassa kohti Kaharintien sivuojaa, joka puolestaan laskee Karhulanojaan. Rumpuyhteyksiä olisi mahdollista avata läheltä Steniuksen ja Enqvistin välistä rajaa sekä Lahdenrannan puutarhan kohdilta. Lisäksi ojien veden varastointi- ja vedenjohtokapasiteettia voidaan lisätä esimerkiksi leventämällä ja syventämällä niitä, tulva-altain tai kaksitasoratkaisujen avulla, ja tarpeellisien ojien vedenkulkua tulisi avata perkaamalla. Näillä toimenpiteillä palautuu kiinteistöjen kuivatustilanne vastaamaan ennen kiinteistölle Pellonpiennar rakennettua tietä vallinnutta tilannetta. Uusi rumpu palvelisi kaikkien Pajulehdontien länsipuolella olevien kiinteistöjen kuivatusta (4:393, 4:174, 4:86 ja 4:78). **Em. ratkaisusta sopiminen ja toteuttaminen edellyttää suunnitelmaa sekä ojitussyhteisön päätöstä, asianosaisten keskinäistä sopimusta tai ojitustoimitusta.**

Asia 2. Kiistanalainen putkirumpu Keskitalon tilan hallinnassa olevan Pajulehdontien alla

Steniuksen liittymän alle on rakennettu putki, johon johdetaan Enqvistin ja Steniuksen välisen rajaojan vesiä sekä mahdollisesti Enqvistin jätevesiä. Putki on toteutettu vuoden 2018 tarkastuksen jälkeen. Asiasta ei ole kuitenkaan tehty päätöstä. Asian ratkaiseminen vaatii ojitustoimituksen, sillä alueella on useampia hyödynsaajia.

Asiat 1 ja 2 tulee hule- ja pintavesien johtamisen osalta ratkaista samassa ojitustoimituksessa. Ratkaisusta sopiminen ja toteuttaminen edellyttää suunnitelmaa sekä ojitussyhteisön päätöstä tai ojitustoimitusta.

Yhteenveto

Lopuksi tilaisuudessa läpikäytyt asiat vedettiin yhteen. Todettiin, että vesien johtaminen ei ole mahdotonta, vaan tilanteeseen on olemassa ratkaisuja. Lisäksi muistio luvattiin lähettää kaikille osallisille.

Ohje ojitustoimitukseen:

Ojitustoimitusta haetaan hankealueella toimivalta ELY-keskukselta (poikkeuksena Satakunnan alueen käsittelee Varsinais-Suomen ELY-keskus ja Pohjanmaan alueen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus). Ojitustoimitushakemus täytetään ja lähetetään ELY-keskukseen sähköisen verkkoasioinnin kautta. Jos olet hankkeesta vastaava luonnollinen henkilö, voit jättää hakemuksen liitteineen myös paperisena. Ojitustoimitusta voi pyytää asianosainen.

Toimita hakemus sen ELY-keskuksen kirjaamoon, jonka alueella hanke toteutetaan. Alueellinen ELY-keskus määrää ojitustoimituksen pitämistä varten toimitusmiehen. Toimitusmies tarkistaa, tarvitseeko hanke tai sen yhteydessä toteutettava toimenpide lupaviranomaisen luvan. Jos tarvitsee, pitää hanke käsitellä lupaviranomaisessa eli aluehallintovirastossa (AVI).

Toimituksessa käsitellään ojitusta koskeva suunnitelma ja sen toteuttamisedellytykset, laaditaan kustannusarvio ja päätetään kustannusten jakamisesta hyödynsaajien kesken. Toimituksessa määrätään myös mahdollisten vahinkojen korvaamisesta tai toimenpiteistä vahinkojen estämiseksi. Lisäksi toimituksessa voidaan perustaa ojitusyhteisö ja vahvistaa sen säännöt. Toimituksessa pidetään vesilain mukaisesti toimituskokous tai toimitus- ja loppukokoukset, joista ilmoitetaan asianosaisille julkisella kuulutuksella ja kuulutuskirjeellä.

Toimitusmies pyytää lausunnot vesilaissa määritellyiltä viranomaisilta. Ojitustoimituksen päätös annetaan 30 päivän kuluessa toimitus- tai loppukokouksesta. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella ja kuulutuskirjeellä. Päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta päätöksen valitusosoitusliitteen mukaisesti.